

Силабус
навчальної дисципліни
**Теорія та методика виховної роботи у закладах
професійної освіти**
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА. ЕНЕРГЕТИКА,
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань А Освіта

спеціальність А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

спеціалізація А5.33 Енергетика, електротехніка та електромеханіка

кваліфікація: бакалавр з професійної освіти (енергетика, електротехніка та електромеханіка)

Викладач (і)	Вікторія ЖИГІРЬ
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=1133
Контактний тел.	+38050 298 09 05
Е-mail викладача:	vi_zhigir@bdpu.org.ua profpedagog@ukr.net
Графік консультацій	Середа 14.20-15.30

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	18	18	54	екзамен

Семестр: 4

Мова навчання: українська

Ключові слова: виховний процес, методика виховання, принципи виховання, зміст виховання, методи виховання, засоби виховання, педагогічна діяльність.

Мета та предмет курсу: формування в здобувачів освіти системи професійних знань з методики організації виховної роботи, умінь, навичок і досвіду проектування й організації процесу виховання студентської молоді в закладах професійної освіти; формування здатності самостійно творчо та дієво розв'язувати виховні завдання та здійснювати оптимальний вибір методів, технологій, засобів, форм виховної роботи студентів з урахуванням суспільних вимог до рівня їхньої вихованості, здібностей та індивідуальних потреб.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 08. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 12. Здатність запобігати конфліктним ситуаціям.

СК 01. Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.

СК 04. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

СК 13. Здатність управляти комплексними діями / проектами, відповідати за прийняття рішень у непередбачуваних умовах та професійний розвиток здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 07. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення.

ПР 08. Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти і підлеглих.

ПР 11. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні / розвивальні проекти.

ПР 12. Уміти проектувати і реалізувати навчальні / розвивальні проекти.

ПР 14. Володіти навичками стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

Зміст курсу:

Тема 1. Виховання як культурне явище та педагогічна категорія

Концептуальні основи виховання особистості в закладах професійної освіти. Поняття про процес виховання. Рушійні сили процесу виховання. Закономірності й особливості виховного процесу в професійній освіті. Принципи виховання в професійній освіті. Етапи процесу виховання. Самовиховання. Перевиховання: сутність, функції, етапи, принципи. Результати процесу виховання. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання в закладах професійної освіти.

Тема 2. Система організації виховної роботи в закладах професійної освіти

Виховні можливості сучасного закладу професійно освіти. Характеристика здобувачів освіти закладу професійної освіти. Сутність і зміст виховної роботи педагогів професійної школи. Особливості виховної роботи майстра виробничого навчання. Сутність та зміст виховної роботи куратора в навчальній групі. Методики вивчення особистості та колективу групи. Планування виховного процесу в закладі професійної освіти.

Тема 3. Зміст виховання в закладах професійної освіти

Ідеї змісту виховання у закладах професійної освіти. Національне виховання молоді в закладах професійної освіти. Громадянське виховання молоді в закладах професійної освіти. Правове виховання молоді в закладах професійної освіти. Розумове виховання молоді в закладах професійної освіти. Моральне виховання молоді в закладах професійної освіти. Екологічне виховання молоді в закладах професійної освіти. Статеве виховання молоді в закладах професійної освіти. Трудове виховання молоді в закладах професійної освіти. Економічне виховання молоді в закладах професійної освіти. Естетичне виховання молоді в закладах професійної освіти. Фізичне виховання молоді в закладах професійної освіти.

Тема 4. Організаційні форми, методи, прийоми та методики виховання у закладах професійної освіти

Масові, групові та індивідуальні форми роботи в закладах професійної освіти. Організація і проведення виховних заходів в закладах професійної освіти. Поняття про метод і прийом виховання. Класифікації методів виховання. Характеристика методів, прийомів та методик формування свідомості особистості в закладах професійної освіти. Характеристика методів, прийомів та методик формування досвіду суспільної поведінки в закладах професійної освіти. Оптимальний вибір методів, прийомів та методик виховання в закладах професійної освіти.

Тема 5. Методика виховної роботи за різними напрямками в закладах професійної освіти

Методика виховання свідомої дисципліни, почуття обов'язку та відповідальності в закладах професійної освіти. Методика виховання неприйняттого відношення молоді до наркотичних речовин в закладах професійної освіти. Методика виховання здорового способу життя в закладах професійної освіти. Організація виховної роботи зі студентами «групи ризику». Методика протидії насильству в закладах професійної освіти. Методика формування негативного ставлення молоді до будь-яких форм і проявів тероризму та екстремізму.

Тема 6. Організація виховного процесу за різними напрямками в закладах професійної освіти

Організації позанавчальної виховної роботи в закладі професійної освіти. Організація виховного процесу в гуртожитку закладу професійної освіти. Організація роботи з батьками студентів закладу професійної освіти. Організація роботи студентського самоврядування в закладі професійної освіти. Методична робота та методичне забезпечення виховного процесу в закладі професійної освіти.

Методи навчання: аналіз ситуацій, виконання проєктів, словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування), самостійне спостереження, опора на життєвий досвід студента, проблемного викладання (проблемна дискусія).

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування, письмовий і тестовий контроль, самоконтроль і самооцінка.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами («Кодекс доброчесності університетської спільноти Бердянського державного педагогічного університету» (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/kodeks_dobrochesnosti_universytetskoyi_spilnoty_bdpu1.pdf)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика використання штучного інтелекту визначається положенням БДПУ (https://bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/polityka_vykorystannya_shtuchnogo_intelektu_v_osvitnom_u_proczeni_berdyanskogo.pdf), зокрема при підготовці до практичних занять дозволено часткове використання ШІ для структурування матеріалу, підготовки презентацій, перекладання джерел з інших мов, забороняється копіювання та генерація неправдивих фактів, забороняється використовувати в контрольованому середовищі під час проведення екзамену.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: освітні платформи інтерактивної взаємодії у форматі відео-конференції ZOOM, Google Meet; віртуальне навчальне середовище Moodle університету, що містить навчально-методичний комплекс дисципліни для ефективної взаємодії, самоосвіти та контролю освітніх результатів здобувачів; Google-сервіси (Keep, документи, презентації, форми, чат, календар, диск); ноутбук Acer Aspire 5 A515-58P-379M; мультимедійний проектор Optima GT 1080e.; екран.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C

58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Узагальнені критерії оцінювання:

- «А», 90–100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили;
- «В», 78–89 балів – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи й задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;
- «С», 65–77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, у цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;
- «D», 58–64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; із допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- «E», 50–57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);
- «FX», 35–49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);
- «F», 1–34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота						екзамен	Сума
ЗМ1			ЗМ2			50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
8	8	8	8	9	9		

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Белан Т.Г. Педагогіка (Методика виховної роботи): навчально-методичний посібник до практичних робіт для студентів спеціальності «Професійна освіта (за спеціалізаціями)». Чернігів: НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2025. 64 с.
2. Білецька І.О. Методи і засоби особистісно орієнтованого виховання: навч.-метод. посіб. Умань: Жовтий, 2019. 147 с.
3. Виховання гуманістично спрямованої особистості: навч.-метод.посіб. / за ред. Т.Д. Дем'янюк. Рівне: Волин. обереги, 2021. 234 с.
4. Жигір В.І. Теорія і методика виховної роботи у професійній освіті: навчально-методичний посібник. Бердянськ: БДПУ, 2019. 250 с.
5. Кот М.З. Теорія і методика виховної роботи: навч. посіб. Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2021. 215с.
6. Лаппо В.В. Теорія і методика виховання: навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2023. 384 с.
7. Маценко Л.М. Теорія і методика виховання: навчальний посібник. 3-е вид., доп. та перераб. Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2019. 319 с.
8. Нісімчук К.О. Технології виховання: морально-етичний аспект. Луцьк: Твердиня, 2019.177 с.
9. Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Київ: Вік, 2018. 415 с.
10. Холковська І. Л. Методика виховної роботи: практикум. Вінниця: Нілан ЛТД, 2016. 208 с.

Додаткові

11. Андрощук І.В., Андрощук І.П. Методика виховної роботи: навч. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 320 с.
12. Антонова О.Є. Технології розвитку обдарованості особистості: курс лекцій. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 126 с.
13. Бех І. Д. Виховання особистості: Сходження до духовності: Наук. Видання. Київ: Либідь, 2006. 272 с.

14. Бех І.Д. Психологічні джерела виховної майстерності: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2009. 246 с.
15. Вишневецький О. Український виховний ідеал і національний характер (витоки, диформації і сучасні витоки) Дрогобич: Вид. Святослав Сурма, 2010. С. 27-32.
16. Делінгевич Л. В. Педагогічні засади мистецтва виховання. Кіровоград: Центрально-Українське видавництво 2013. 251 с.
17. Дубина М.І., Дубина, Ю.Д. Руденко Виховання патріотизму в студентів та студентської молоді. Київ: Експрес-Поліграф, 2010. 403 с.
18. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і переробл. Київ: Вища школа, 2005. 343 с.
19. Кравченко І., Тихоненко М. Методи і прийоми формування згуртованого учнівського колективу в закладах професійної освіти. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/18502/1/KRAVCHEENKO.pdf>
20. Методика виховної роботи: навч. посіб. / М-во освіти і науки України, Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича; уклад. Давидович В.Л., Давидович М.Ф. Чернівці: Рута, 2007. 302 с.
21. Осадченко І.І. Методика виховної роботи. Умань: ПП Жовтий О.О., 2012. 217 с.
22. Поясик О.І., Лаппо В.В. Методика виховної роботи: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Плай, 2011. 202 с.
23. Практикум з теорії та методики виховання: навчально-методичний посібник / Г.С. Тарасенко, О. А. Голюк, Т. М. Кривошея Вінниця: Нілан ЛТД, 2014. 392 с.
24. Практична педагогіка виховання: навч. посіб. За ред. М.Ю. Красовицького. Київ: Вік, 2020. 218 с.
25. Савченко О. Я. Виховний потенціал освіти. Київ, 2020. 265 с.
26. Твердохліб Т.С. Педагогічна майстерність класного керівника в організації виховної роботи: навч.-метод. посіб. за заг. ред. В.І. Лозової. Харків: ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2017. 156 с.
27. Теорія виховання: курс лекцій / упоряд. Олексюк О.Є. Миколаїв: Іліон, 2017. 267 с.
28. Товканець Г.В. Практичні завдання до самостійного вивчення курсу «Теорія і методика виховання». Мукачево: РВЦ Мукачівського державного університету, 2018. 58 с.
29. Холковська І. Л. Методика виховної роботи: посібник. 2-ге вид., випр. та допов. Вінниця: Нілан ЛТД, 2016. 192 с.
30. Ярошук Л.Г. Методика виховної роботи: навч. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2012. 320 с.

Інтернет-ресурси

1. www.bdpu.org/library
2. <http://www.nbuiv.gov.ua>
3. <https://scholar.google.com>
4. <https://www.irbis-nbuiv.gov.ua/> – Національна бібліотека імені В.Вернадського;
5. <https://ips.ligazakon.net> – законодавство України про освіту;
6. <https://www.unicef.org/ukraine/> – сайт Unicef в Україні;
7. <https://mon.gov.ua/ua/tag/profesiyno-tekhnichna-osvita> – МОН України;
8. <https://imzo.gov.ua/> – Інститут модернізації змісту освіти НАПН України;
9. <https://ivet.edu.ua/> – Інститут професійної освіти НАПН України;
10. <http://ucerpnu.pnpu.edu.ua/> – Журнал «Українська професійна освіта»;
11. https://emd.naps.gov.ua/index.php/Educ_Mod_discourse – журнал «Освіта: сучасні дискурси»;
12. <https://otr.ioid.gov.ua/> – журнал «Освіта та розвиток обдарованої особистості»;
13. <https://jrnls.ivet.edu.ua/1> – журнал «Професійна педагогіка»;
14. <https://jrnls.ivet.edu.ua/2> – журнал «Професійна освіта: проблеми і перспективи»;
15. <https://osvitafr.com.ua/> – журнал «Фахова перед вища освіта»;
16. <https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/pedagog/issue/archive> – журнал «Педагогіка і психологія професійної освіти»;
17. <https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/pedagog/issue/archive> – журнал «Педагогіка і психологія професійної освіти»;
18. <https://osvitoria.media/> – сайт про освіту і виховання;